

Dosarul nr. 2ra-369/2022
2-19094367-01-2ra-05042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, I. Cotruță, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Boris Ochișor,
reprezentat de avocatul Andrian Cotună,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Ochișor
împotriva Întreprinderii de Stat „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata
Națională” cu privire la încasarea drepturilor salariale,

împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 26 aprilie 2019, Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună a
depus cerere de chemare în judecată (ulterior concretizată) împotriva ÎS „Centrul de
pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” cu privire la încasarea penalității
legale de 63 855 de lei, dobânzii de întârziere de 38 305,70 de lei, compensației de
3 733,50 de lei, premiilor de 13 125 de lei și 41 613,06 de lei, penalității (afere
premiilor) în sumă de 29 558,55 de lei, compensației (afere
premiilor) în sumă de
1 930,20 de lei și cheltuieli de judecată sub forma de asistență juridică în cuantum
de 7 000 de lei (f.d. 95-91; 128-131; 196-199 vol. I).

În motivarea acțiunii a indicat că, prin ordinul nr. 42p din 23 noiembrie 2015,
Boris Ochișor a fost angajat la ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata
Națională” în funcția de director comercial, conform contractului individual de
muncă nr. 29/15, cu un salariu lunar de funcție în mărime de 8 500 de lei în condițiile
unei durate normale a timpului de muncă de 40 ore pe săptămână.

A relatat că ulterior, prin acorduri adiționale, salariul lunar de funcție a fost
majorat până la 13 125 de lei, inclusiv cu achitarea premiilor, plăților de stimulare
și concedii.

Din februarie 2017, ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata
Națională” a început să acumuleze datoriile salariale față de reclamant, ajungând la
sfârșitul anului 2017 la o datorie totală de 64 193,84 de lei.

În anul 2018, ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”

avea o datorie salarială de 124 151,41 de lei.

A indicat că, datoria invocată de angajator era vădit redusă or, prin ordinul nr. 29 din 24 aprilie 2018 a ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”, s-a acordat un premiu în mărime de 100% din salariul de funcție, iar prin ordinul nr. 49 din 5 iulie 2018, s-a acordat o recompensă suplimentară în mărime de 41 613,06 de lei.

La 23 octombrie 2018, a depus cerere de demisie din cauza restanțelor salariale.

Prin ordinul nr. 53p din 01 noiembrie 2018, ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” la 05 noiembrie 2018 a încetat contractul individual de muncă nr. 29/15 din 23 noiembrie 2015.

La data concedierii, datoria la salariu constituia 118 250 de lei, care, nu include sumele acordate prin ordinele nr. 29 și 49 din 24 aprilie 2018 și respectiv din 05 iulie 2018.

A precizat că, la 16 noiembrie 2018 a depus cerere prin care a solicitat angajatorului să achite urgent drepturile salariale, însă cererea a fost ignorată.

Reclamantul a comunicat că, la restanța salarială de 118 250 de lei, a calculat penalitate de întârziere legală de 0,3% pe zi, care pentru 180 de zile, de la 05 noiembrie 2018 până la 05 mai 2019, constituie 63 855 de lei.

A explicat că, la restanța salarială de 118 250 de lei, a calculat dobândă de întârziere de la 01 februarie 2017 până la 01 ianuarie 2018 în sumă de 5 822,54 de lei; de la 01 ianuarie 2018 până la 01 ianuarie 2019 în sumă de 15 644,40 de lei; de la 01 ianuarie 2019 până la 01 martie 2019 în sumă de 2 912,51 de lei și de la 01 martie 2019 până la 01 iulie 2019 în sumă de 2 562,08 de lei, iar în total 26 941,53 de lei.

În baza art. 145 din Codul muncii și pct. 2-4 din Hotărârea Guvernului nr. 535 din 07 mai 2003, a calculat indicele de indexare în cuantum de 3,16%, pentru perioada noiembrie 2018 - aprilie 2019, care constituie 3 733,50 de lei.

A susținut că, revendică și sumele acordate de angajator prin ordinele nr. 29 din 24 aprilie 2018 și nr. 49 din 5 iulie 2018 în sumă de 13 125 lei și respectiv de 41 6123,06 de lei, iar în total 54 738,06 de lei, la care a calculat: penalitate legală în sumă de 29 558,55 de lei pentru perioada 01 mai 2018 - 26 aprilie 2019; dobândă de întârziere în sumă de 6 603,43 de lei pentru perioada 01 mai 2018 - 28 februarie 2019; dobândă de întârziere în sumă de 1 185,99 de lei pentru perioada 01 martie 2019 - 01 iulie 2019; și indicele de indexare în sumă de 1 930,20 de lei.

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea.

S-a încasat de la ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul lui Boris Ochișor suma de 105 894,20 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neachitarea la timp a salariului și suma de 7 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3 176,82 de lei.

Prin decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”.

S-a casat parțial hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Ochișor împotriva ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”

cu privire la încasarea drepturilor salariale și a cheltuielilor de judecată, în partea în care s-a dispus încasarea dobânzii de întârziere și s-a emis o nouă hotărâre în această parte după cum urmează:

S-a respins pretenția lui Boris Ochișor împotriva ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

În rest, hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 26 noiembrie 2020, s-a menținut fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță a stabilit toate circumstanțele de fapt relevante și corect a aplicat prevederile art. 330 din Codul muncii.

A conchis că prima instanță legal și întemeiat a încasat penalitatea de întârziere prevăzută de legislația muncii.

Instanța de apel a respins ca declarative alegațiile apelantului precum că nu este vinovat de neachitarea salariului la timp, motivând că i-au fost sechestrate conturile bancare. Or, la judecarea cauzei în prima instanță și în ordine de apel, nu a fost dovedit faptul blocării conturilor bancare ale angajatorului, iar în presă nu se conțin referiri în acest sens.

A învederat că administrarea inefficientă a întreprinderii, care a dus la neachitarea salariului nu constituie temei pentru a degreva angajatorul de plata penalității prevăzute la art. 330 din Codul muncii, încât anume angajatorul este responsabil de starea economică a entității și de achitarea salariilor.

Instanța de apel a conchis că prima instanță legal și întemeiat a admis pretenția privind încasarea compensației în sumă de 3 733,50 de lei.

Instanța de apel a respins ca nefondate argumentele apelantului în care se invocă netemeinicia pretenției cu privire la încasarea compensației or, la caz, instanța de apel a reconfirmat că salariul nu a fost achitat în termen din culpa angajatorului, iar suma revendicată cu titlu de compensație nu a depășit cuantumul indicelui de indexare, 3,16% din suma restantă, unde: $118\ 250 \text{ de lei} \times 3,16\% = 3\ 736,70 \text{ de lei}$.

Cu privire la pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere pentru neachitarea salariului la timp, instanța de apel a reținut că, este greșită soluția dată de prima instanță în această parte or, în cazul neexecutării obligațiilor pecuniare născute din raporturile de muncă se aplică legea specială, art. 330 alin. (2) din Codul muncii.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că este necesar de casat parțial hotărârea primei instanțe și de respins ca neîntemeiată pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 26 941,53 de lei.

Instanța de apel a considerat că prima instanță legal și întemeiat a respins pretențiile intimatului cu privire la încasarea sporurilor salariale acordate prin ordinele nr. 29 din 24 aprilie 2018 și nr. 49 din 5 mai 2018 în sumă de 13 125 de lei și respectiv 41 613,06 de lei or, la data adresării în instanța de judecată, acordarea sporurilor respective a fost revocată prin ordinul nr. 66 din 26 noiembrie 2018.

A stabilit că prima instanță legal și întemeiat a respins pretențiile accesorii cu privire la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și compensației aferente pretențiilor de bază sub forma drepturilor salariale acordate prin ordinele nr. 29 din 24 aprilie 2018 și nr. 49 din 5 mai 2018 în sumă de 13 125 de lei și respectiv 41 613,06 de lei, care ulterior au fost revocate unilateral prin ordinul nr. 66 din 26 noiembrie 2018.

În partea respectivă, soluția primei instanțe este corect justificată prin respingerea pretențiilor de bază, care impune respingerea cerințelor accesorii sub forma penalității

(afereente premiilor anulate) în sumă de 29 558,55 de lei, dobânzii de întârziere (afereente premiilor anulate) în sumă de 15 784,66 de lei și compensației (afereente premiilor anulate) în sumă de 1 930,20 de lei.

Cu privire la pretenția privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7 000 de lei, instanța de apel a reținut că, reclamantul a beneficiat de asistența juridică prestată de avocatul Andrian Cotună pentru care a plătit 7 000 de lei conform ordinului de încasare a numerarului nr. 01 din 12 aprilie 2019. Respectiv, prima instanță corect a încasat suma de 7 000 de lei, solicitată cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate ca fiind reale, necesare și rezonabile.

A relevat că apelantul eronat și-a negat culpa neachitării salariului prin faptul că a fost de bună-credință și a stins integral restanța salarială odată cu posibilitatea de a efectua transferuri bănești or, apelantul nu a prezentat înscrisuri privind data blocării/deblocării conturilor, precum și lipsa lichidităților în casierie.

Cu privire la alegația apelantului privind încălcarea art. 942 alin. (4) din Codul civil, în redacția din 01 martie 2019, în contextul depunerii acțiunii la 26 aprilie 2019, instanța de apel a reiterat că prevederile Codului civil nu sunt aplicabile raporturilor de muncă în măsura în care acestea sunt reglementate de normele speciale din Codul muncii. În acest caz, apelantul în calitate de angajator și debitor al plăților salariale, calculate și neachitate la timp, nu a dovedit conform art. 118 din Codul de procedură civilă că neachitarea salariului a fost justificată.

Instanța de apel a respins ca declarativă obiecția apelantului potrivit căreia nu este clară modalitatea de calculare a compensației în sumă de 3 733,50 de lei. În acest context, Completul judiciar a considerat necesar de a explica apelantului că mărimea compensării pierderii unei părți din salariu constituie suma de 3 736,70 de lei, obținută după calculul: $118\ 250 \text{ de lei} \times 3,16\% = 3\ 736,70 \text{ de lei}$, din care Boris Ochișor a solicitat suma de 3 733,50 de lei (f.d. 196 vol. I).

Prin încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună privind emiterea unei decizii suplimentare, ca neîntemeiată (f.d.117-119, vol. II).

La 24 noiembrie 2021 (prin intermediul poștei electronice) Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea admiterii apelului declarat de ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” și adoptarea unei hotărâri noi de respingere a apelului ca neîntemeiat cu menținerea fără modificări a hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului recurentul și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că, la adoptarea deciziei instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, iar aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară.

A susținut că, instanța de apel a apreciat arbitrar probele invocând necesitatea casării hotărârii primei instanțe în partea încasării dobânzii de întârziere în sumă de 26 941,53 de lei când de fapt instanța de fond a încasat dobânda de întârziere în cuantum de 38 305,70 de lei, respectiv fie au fost apreciate arbitrar probele, fie totuși instanța de apel a considerat justificată încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 11 364,17 de lei. Or, potrivit cererii de concretizare a pretențiilor din acțiune din 16 iulie 2020, Boris Ochișor pretinde încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 38 305,70 de lei.

A menționat că, penalitatea și dobânda de întârziere sunt instituții diferite

reglementate de norme de drept distincte, prin urmare nu pot fi considerate divergente în sensul art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative care stabilește că normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială. Or, prevederile de la art. 330 alin. (2) din Codul muncii stabilește o penalitate legală pentru reținerea achitării unui drept salarial, iar art. 619 din Codul civil stabilește dreptul creditorului de a pretinde o dobândă de întârziere pentru perioada reținerii executării unei obligații pecuniare.

La caz, salariul are un caracter dual, fiind reglementat expres de codul muncii, dar concomitent neachitarea în termen a salariului este echivalentul neexecutării unei obligații cu caracter pecuniar, pentru care se aplică prevederile art. 619 din Codul civil.

A susținut că, prevederile art. 942 din Codul civil modernizat, nu este aplicabilă la astfel de situații în contextul în care aceasta prevede că, în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere. Or, la caz se pretinde penalitatea legală care nu cade sub incidența articolului în cauză, care reglementează alte raporturi juridice.

A indicat că dreptul reclamantului la acțiune, de a pretinde încasarea penalității, dobânzii de întârziere și a altor majorări de întârziere s-a născut sub imperiul legii vechi, inclusiv a Codului civil în redacția de până la data de 01.03.2019.

A menționat că potrivit cererii de concretizare a pretențiilor, reclamantul pretinde încasarea penalității legale, aferentă salariului de bază, în sensul art. 330 din Codul muncii pentru perioada 02.09.2018 – 28.02.2019, de 180 de zile, așa cum stabilea legiuitorul la data apariției dreptului la acțiune.

La 05 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 142, vol.II).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 29 iunie 2021.

La 14 septembrie 2022 a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 102, vol. II), însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 24 noiembrie 2021 astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh

Dosarul nr. 2ra-369/2022
2-19094367-01-2ra-05042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, I. Cotruță, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Boris Ochișor, reprezentat de avocatul
Andrian Cotună,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Ochișor
împotriva Întreprinderii de Stat „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata
Națională” cu privire la încasarea drepturilor salariale,

împotriva încheierii din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 26 aprilie 2019, Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună a
depus cerere de chemare în judecată (ulterior concretizată) împotriva ÎS „Centrul de
pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” cu privire la încasarea penalității
legale de 63 855 de lei, dobânzii de întârziere de 38 305,70 de lei, compensației de
3 733,50 de lei, premiilor de 13 125 de lei și 41 613,06 de lei, penalității (afere
premiilor) în sumă de 29 558,55 de lei, compensației (afere
premiilor) în sumă de
1 930,20 de lei și cheltuieli de judecată sub forma de asistență juridică în cuantum
de 7 000 de lei (f.d. 95-91; 128-131; 196-199 vol. I).

În motivarea acțiunii a indicat că, prin ordinul nr. 42p din 23 noiembrie 2015,
Boris Ochișor a fost angajat la ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata
Națională” în funcția de director comercial, conform contractului individual de
muncă nr. 29/15, cu un salariu lunar de funcție în mărime de 8 500 de lei în condițiile
unei durate normale a timpului de muncă de 40 ore pe săptămână.

A relatat că ulterior, prin acorduri adiționale, salariul lunar de funcție a fost
majorat până la 13 125 de lei, inclusiv cu achitarea premiilor, plăților de stimulare
și concedii.

Din februarie 2017, ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata
Națională” a început să acumuleze datoriile salariale față de reclamant, ajungând la
sfârșitul anului 2017 la o datorie totală de 64 193,84 de lei.

În anul 2018, ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”

avea o datorie salarială de 124 151,41 de lei.

A indicat că, datoria invocată de angajator era vădit redusă or, prin ordinul nr. 29 din 24 aprilie 2018 a ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”, s-a acordat un premiu în mărime de 100% din salariul de funcție, iar prin ordinul nr. 49 din 5 iulie 2018, s-a acordat o recompensă suplimentară în mărime de 41 613,06 de lei.

La 23 octombrie 2018, a depus cerere de demisie din cauza restanțelor salariale.

Prin ordinul nr. 53p din 01 noiembrie 2018, ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” la 05 noiembrie 2018 a încetat contractul individual de muncă nr. 29/15 din 23 noiembrie 2015.

La data concedierii, datoria la salariu constituia 118 250 de lei, care, nu include sumele acordate prin ordinele nr. 29 și 49 din 24 aprilie 2018 și respectiv din 05 iulie 2018.

A precizat că, la 16 noiembrie 2018 a depus cerere prin care a solicitat angajatorului să achite urgent drepturile salariale, însă cererea a fost ignorată.

Reclamantul a comunicat că, la restanța salarială de 118 250 de lei, a calculat penalitate de întârziere legală de 0,3% pe zi, care pentru 180 de zile, de la 05 noiembrie 2018 până la 05 mai 2019, constituie 63 855 de lei.

A explicat că, la restanța salarială de 118 250 de lei, a calculat dobândă de întârziere de la 01 februarie 2017 până la 01 ianuarie 2018 în sumă de 5 822,54 de lei; de la 01 ianuarie 2018 până la 01 ianuarie 2019 în sumă de 15 644,40 de lei; de la 01 ianuarie 2019 până la 01 martie 2019 în sumă de 2 912,51 de lei și de la 01 martie 2019 până la 01 iulie 2019 în sumă de 2 562,08 de lei, iar în total 26 941,53 de lei.

În baza art. 145 din Codul muncii și pct.pct. 2-4 din Hotărârea Guvernului nr. 535 din 07 mai 2003, a calculat indicele de indexare în cuantum de 3,16%, pentru perioada noiembrie 2018 - aprilie 2019, care constituie 3 733,50 de lei.

A susținut că, revendică și sumele acordate de angajator prin ordinele nr. 29 din 24 aprilie 2018 și nr. 49 din 5 iulie 2018 în sumă de 13 125 lei și respectiv de 41 6123,06 de lei, iar în total 54 738,06 de lei, la care a calculat: penalitate legală în sumă de 29 558,55 de lei pentru perioada 01 mai 2018 - 26 aprilie 2019; dobândă de întârziere în sumă de 6 603,43 de lei pentru perioada 01 mai 2018 - 28 februarie 2019; dobândă de întârziere în sumă de 1 185,99 de lei pentru perioada 01 martie 2019 - 01 iulie 2019; și indicele de indexare în sumă de 1 930,20 de lei.

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea.

S-a încasat de la ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul lui Boris Ochișor suma de 105 894,20 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neachitarea la timp a salariului și suma de 7 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3 176,82 de lei.

Prin decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”.

S-a casat parțial hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Ochișor împotriva ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”

cu privire la încasarea drepturilor salariale și a cheltuielilor de judecată, în partea în care s-a dispus încasarea dobânzii de întârziere și s-a emis o nouă hotărâre în această parte după cum urmează:

S-a respins pretenția lui Boris Ochișor împotriva ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

În rest, hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 26 noiembrie 2020, s-a menținut fără modificări.

La 20 octombrie 2021, Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună a depus cerere privind emiterea unei hotărâri suplimentare la decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, menționând că în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, prin referința depusă la cererea de apel înaintată de ÎS „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”, avocatul Andrian Cotună a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată în ordine de apel, pentru asistență juridică în sumă de 3000 de lei, fiind prezentat bonul de plată în original, seria QL nr. 970058 din 25 mai 2021.

Prin decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, instanța de apel a omis să se expună pe marginea solicitării ce ține de încasarea în beneficiul lui Boris Ochișor a cheltuielilor de asistență juridică, suportate în ordine de apel în sumă de 3000 de lei.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună privind emiterea unei decizii suplimentare, ca neîntemeiată (f.d.117-119, vol. II).

La 20 aprilie 2021 (prin intermediul poștei electronice) Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cu soluționarea prin decizie a problemei abordate prin admiterea cererii de emitere a hotărârii suplimentare, prin care instanța se va expune pe marginea cerinței formulate la examinarea cauzei în ordine de apel privind repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată, cu dispunerea încasării cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei.

La 27 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 149, vol. II).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs urmează a fi restituită ca fiind depusă în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța

(judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, indică că actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Colegiul reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentei și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

Prin prisma art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că actele de procedură ale instanței de judecată se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată cu recurs la 27 ianuarie 2022. Ulterior, la 03 martie 2022, prin intermediul poștei electronice a expediat-o participanților la proces, inclusiv reprezentantului recurentului, avocatului Andrian Cotună (f.d. 122, vol. II).

Colegiul reține că, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind declararea stării de urgență nr. 41 din 24 februarie 2022 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Totodată, prin Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale în Republica Moldova, punctul 5.1.2., termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost exercitate căi de atac până la data emiterii prezentei dispoziții, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență.

Conform pct. 1 din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Potrivit pct. 2.1 din aceeași dispoziție, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 02.03.2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași

durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2. În cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost suspendate de drept potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 02.03.2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în care au fost exercitate căi de atac până la data emiterii dispoziției respective, dosarele se înaintează instanței competente începând cu data prevăzută la pct. 2.

Potrivit pct. 2.3 din dispoziția nominalizată supra, termenele de comunicare a actelor de procedură, de depunere și soluționare a plângerilor care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5.3.4 din Dispoziția nr. 5 din 02.03.2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Astfel, Colegiul constată că, termenul de declarare a recursului a început să curgă din 04 aprilie 2022 până la 18 aprilie 2022, fiind ultima zi de contestare a încheierii din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, la 20 aprilie 2022 a declarat recurs împotriva încheierii din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

La caz, Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună prin cererea de recurs nu a solicitat repunerea în termenul de declararea a recursului, nici nu a adus argumente în acest sens.

De asemenea, se rețin dispozițiile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Colegiul reține că respectarea de către părți a termenelor legali constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea

principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, în cauza Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși la caz nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără justificarea omiterii acestui termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de către Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. art. 269-270, 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de către Boris Ochișor, reprezentat de avocatul Andrian Cotună împotriva încheierii din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Ochișor împotriva Întreprinderii de Stat „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” cu privire la încasarea drepturilor salariale.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh